

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

Майя 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Іноземна мова за професійним спрямуванням

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 03 «Культурологія»

Освітньо-професійна програма: «Культурологія»

ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Одеса: ОНУ, 2023. 12 с.

Розробник:

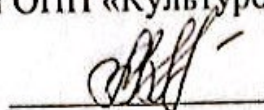
Присяжнюк О.Я., к.філол.н., доцент, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов професійного спрямування

Протокол № 1 від 1 вересня 2023 р.

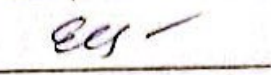
Завідувач кафедри Олена НАБОКА

Погоджено із гарантом ОПП «Культурологія»

 Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 2 від "1 вересня" 2023 р.

Голова НМК Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов професійного спрямування

Протокол № ___ від _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов професійного спрямування

Протокол № ___ від _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 / 3 годин – 90 / 90 змістових модулів – 2 / 2	Галузь знань: <u>03 Гуманітарні науки</u> Спеціальність: <u>034 «Культурологія»</u> Рівень вищої освіти: <u>другий</u> (магістерський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		2 -й	
		Семестр	
		3-й	
		Лекції	
		-	
		Практичні	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		60 год.	84 год.
		Форма підсумкового контролю:	
залік	залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу “Іноземна мова за професійним спрямуванням” є формування у здобувачів комунікативної компетентності, необхідної для спілкування у знайомих / типових ситуаціях, які зустрічаються в академічному та загально-професійному контекстах.

Завдання:

- розвивати навички роботи з автентичною англійською літературою за фахом для отримання інформації та вміння спілкуватися англійською мовою в обсязі передбаченою програмою тематики;
- розвивати навички оглядового та деталізованого читання англійськомовного культурологічного тексту;
- сформувати у здобувачів загальні фахові комунікативні компетентності для забезпечення спілкування в знайомому академічному та професійному середовищі.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог;

б) загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Програмні результати навчання (ПРН).

ПРН 2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.

ПРН 5. Організовувати та підтримувати комунікації з органами влади, науково-дослідними установами, інформаційно-аналітичними службами, засобами масової інформації з питань культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: особливості професійної термінології в контексті міжкультурної комунікації; лексичні особливості англійського мистецтвознавчого мовлення для спілкування з експертами;

структуру та метамову мистецтвознавчої статті; компоненти та метамову анотації до статті за фахом;

вміти:

- обговорювати питання, пов'язані зі спеціалізацією для досягнення порозуміння;
- готувати публічні виступи з низки професійних питань із застосуванням відповідних засобів вербальної та невербальної комунікації;
- знаходити нову текстову, графічну, аудіо та відео інформацію з питань, пов'язаних з професійною діяльністю, що міститься в англійськомовних матеріалах (як у надрукованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами;
- аналізувати інформацію з англійськомовних джерел для отримання даних, необхідних для виконання професійних завдань;
- писати анотації та тези до статей за професійним спрямуванням.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Мовленнєва практика за професійним спрямуванням.

Тема 1. Сучасне мистецтво. Біо-арт. Генеративне мистецтво. Еволюційне мистецтво. Едуардо Кац; Стеларк (Contemporary art. BioArt. Generative art. Evolutional art. Eduardo Kac; Marc Stelarc).

Тема 2. Віртуальне мистецтво. Неоекспресіонізм. Джованні Накпіл. Жан-Мішель Баскья. Георг Базеліц. Девід Салле. Джуліан Шнабель (Virtual art. Neo-expressionism. Giovanni Nakpil. Jean-Michel Basquiat Georg Baselitz. David Salle. Julian Schnabel).

Тема 3. Гіперреалізм. Комп'ютерне та кібер мистецтво. Медіа-арт. Джон Вітні. Емануеле Дасканіо. Агустін Рече-Мора. Жак Боден. Дуейн Хансон. Готтфрід Хельнвайн (Hyperrealism. Computer art. Cyberarts. New Media art. John Whitney. Emanuele Dascanio. Augustin Reche-Mora Jacques Bodin. Duane Hanson. Gottfried Helnwein).

Тема 4. Максималізм. Екоарт та Енвайронмент. Наташа Віта-Мор; Дарьюш Шокоф; Джулі Верховен. Ленд арт. Річард Лонг (Maximalism. Ecoart. Environmental art. Natasha Vita-More. Daryush Shokof. Julie Verhoeven. Land art. Richard Julian Long).

Тема 5. Стріт-арт. Мурали. Постери. Сонячне Мистецтво. Олександр Данг. Микола Башич. Сара Холл. Антоні Кастроново. Брайан Бор'єлло. Ігнасіо Самора Санс (Street art. Murals. Posters. Solar artwork. Alexandre Dang. Nikola Bašić. Sarah Holl. Antonio Castronovo. Brian Borrello. Ignacio Zamora Sanz).

Змістовий модуль 2. Письмова практика за професійним спрямуванням.

Тема 6. Складання анотацій до культурологічних статей. Компоненти та метамова анотації до мистецтвознавчої статті.

Тема 7. Написання тез за фахом. Структура та метамова мистецтвознавчої статті.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	усього	пр	сп	усього	пр	сп
	очна			заочна		
Змістовий модуль 1. Мовленнєва практика за професійним спрямуванням						
Тема 1. Сучасне мистецтво. (Contemporary art).	10	4	6			
Тема 2. Віртуальне мистецтво. (Virtual art).	10	4	6	18	2	16
Тема 3. Гіперреалізм. (Hyperrealism.)	10	4	6	16		16
Тема 4. Максималізм (Maximalism).	10	4	6			
Тема 5. Стріт-арт.(Street art.).	10	4	6	10	2	8
Разом за змістовим модулем 1	50	20	30	44	4	40
Змістовий модуль 2. Письмова практика за професійним спрямуванням						
Тема 6. Складання анотацій до культурологічних статей.	22	6	16	22	2	22
Тема 7. Написання тез за фахом.	18	4	14	24		22
Разом за змістовим модулем 2	40	10	30	46	2	44
Усього годин	90	30	60	90	6	84

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість год	
		очна	заочна
1	Тема 1. Сучасне мистецтво. Біо-арт. Генеративне мистецтво. Еволюційне мистецтво (Contemporary art. BioArt. Generative art. Evolutional art). Обмін інформацією та обговорення професійних питань за темами: Едуардо Кац; Стеларк. Eduardo Cas; M. Stelarc.	4	2
2	Тема 2. Віртуальне мистецтво. Неоекспресіонізм. Virtual art. Neo-expressionism (Virtual art. Neo-expressionism). Обмін (усною або письмовою) інформацією та обговорення професійних питань за темами: Джованні Накпіл. Кевін Мак. Неоекспресіонізм. Жан-Мішель Баскія. Георг Базеліц. Девід Салле. Джуліан Шнабель. Giovanni Nakpil. Jean-Mishel Basquiat. Georg Baselitz. David Salle. Julian Schnabel.	4	
3	Тема 3. Гіперреалізм. Комп'ютерне та кібер мистецтво (Hyperrealism. Computer art. Cyberarts. New Media art). Обмін (усною або письмовою) інформацією та обговорення професійних питань за темами: Джон Вітні. Медіа-арт.Єммануеле Дасканіо. Агустін Рече-Мора. Жак Боден. Дуейн Хансон. Готтфрід Хельнвайн. John Whitney. New Media Art. Emanuele Dascanio. Augustin Reche-Mora Jacques Bodin. Duane Hanson. G. Helnwein.	4	2
4	Тема 4. Максималізм. Екоарт та Енвайронмент (Maximalism. Ecoart. Environmental art). Обмін (усною або письмовою) інформацією та обговорення професійних питань за темами: Наташа Віта-Мор; Дарьюш Шокоф; Джулі Верховен. Екоарт та Енвайронмент. Ленд арт. Річард Лонг. Natasha Vita-More. Daryush Shokof. Julie Verhoeven. Ecoart. Environmental art. Land art. Richard Julian Long.	4	
5	Тема 5. Стріт-арт. Мурали. Постери. Сонячне Мистецтво (Street art. Murals. Posters. Solar artwork.) Обмін (усною або письмовою) інформацією та обговорення професійних питань за темами: Бенксі. Мурали. Постери. Сонячне Мистецтво. Олександр Данг. Микола Башич. Сара Холл. Антоні Кастроново. Брайан Бор'єлло. Ігнасіо Самора Санс. Alexandre Dang. Nikola Bašić. Sarah Holl. Antonio Castronovo. Brian Borrello. Ignacio Zamora Sanz.	4	
6	Тема 6. Складання анотацій до культурологічних статей. Компоненти та метамова анотації до мистецтвознавчої статті.	6	2
7	Тема 7. Написання тез за фахом. Структура та метамова мистецтвознавчої статті.	4	
	Усього	30	6

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з / п	Назва теми / види завдань	Кіль- кість год	
		оч на	за оч на
1	Тема 1. Сучасне мистецтво. Біо-арт. Генеративне мистецтво. Еволюційне мистецтво (Contemporary art. BioArt. Generative art. Evolutional art). Опрацювати лексику та знайти додаткову інформацію за темами заняття. Підготувати доповідь з презентацією (за вибором студента): «Біо-арт як культурне явище»; «Едуардо Кац та "Капсула часу"»; «Проект Стеларка «третє вухо»»; «Артур Ельсенааре та проект «Морфологія / Лицевий зсув»».	6	16
2	Тема 2. Віртуальне мистецтво. Джованні Накпіл. Кевін Мак. Неоекспресіонізм. Девід Салле (Virtual art. Neo-expressionism. Giovanni Nakpil. Jean-Michel Basquiat. Georg Baselitz. David Salle. Julian Schnabel). Опрацювати лексику та знайти додаткову інформацію за темами заняття. Підготувати доповідь з презентацією (за вибором студента): «Віртуальне мистецтвом як об'єднання мистецтва та техніки»; «Неоекспресіонізм як реакція на концептуальне та мінімалістське мистецтво»; «Жан-Мішель Баскія, графіті-художник»; «Георг Базеліц, основоположник стилю «Нові дикі»»; «Джуліан Шнабель та «тарілкові» картини».	6	
3	Тема 3. Гіперреалізм. Еммануеле Дасканіо. Агустін Рече-Мора. Жак Боден. Дуейн Хансон. Готтфрід Хельнвайн. Медіа-арт (Hyperrealism. Computer art. Cyberarts. Media art. John Whitney. Emanuele Dascanio. Augustin Reche-Mora Jacques Bodin. Duane Hanson. Gottfried Helnwein. New Media Art). Опрацювати лексику та знайти додаткову інформацію за темами заняття. Підготувати доповідь з презентацією (за вибором студента): «Гіперреалізм, фотографічно точне відтворення реальності»; «Комп'ютерне мистецтво або цифрове мистецтво як напрямок медіа-мистецтва»; «Джон Вітні, піонер комп'ютерної графіки».	6	16
4	Тема 4. Максималізм. Наташа Віта-Мор; Джулі Верховен. Екоарт та Енвайронмент. Ленд арт. Річард Лонг (Maximalism. Natasha Vita-More. Daryush Shokof. Julie Verhoeven. Ecoart. Environmental art. Land art. Richard Julian Long). Опрацювати лексику та знайти додаткову інформацію за темами заняття. Підготувати доповідь з презентацією (за вибором студента): «Максималізм як новий спосіб створення мистецтва»; «"Primo Posthuman" як прототип майбутньої людини»;	6	

	«Дар'юш Шокоф та «Маніфест максималізму»»; «Концепція енвайронмента як «середовищного мистецтва»»; «Ленд-арт як художній протест проти звичної штучності».		
5	Тема 5. Стріт-арт. Бенксі. Муралі. Постери. Сонячне Мистецтво. Олександр Данг. Микола Башич. Сара Холл. Антоні Кастроново. Брайан Бор'єлло. Ігнасіо Самора Санс (Street art. Murals. Posters. Solar artwork. Alexandre Dang. Nikola Bašić. Sarah Holl. Antonio Castronovo. Brian Borrello. Ignacio Zamora Sanz). Опрацювати лексику та знайти додаткову інформацію за темами заняття, Підготувати доповідь з презентацією (за вибором студента): «Вуличне мистецтво як потужна платформа для суспільного та політичного вираження різних проблем»; «Нові медіа-форми як популярний інструмент для вуличних художників»; «Концепція сонячного мистецтва».	6	8
6	Тема 6. Скласти анотації до статті з мистецтва обсягом 400-500 слів.	16	22
7	Тема 7. Написати тези за фахом.	14	22
	Усього годин	60	84

9. Методи навчання

Словесні: розповідь, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації).

Практичні: написання анотацій, тез, підготовка і виступи з доповідями та презентаціями, обговорення доповідей.

10. Форми контролю і методи оцінювання

- Поточний контроль: усне опитування, оцінювання виконання індивідуальних самостійних завдань (анотацій, тез), оцінювання доповідей, презентацій.
- Підсумковий контроль: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами поточного, періодичного та підсумкового контролю

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1. Мовленнєва практика за професійним спрямуванням		
Тема 1. Сучасне мистецтво.	0 – 4 (опитування та обговорення 0 – 10 (оцінювання доповіді з презентацією)	0 – 14
Тема 2. Віртуальне мистецтво.	0 – 4 (опитування та обговорення)	0 – 14

	0 – 10 (оцінювання доповіді з презентацією)	
Тема 3. Гіперреалізм.	0 – 4 (опитування та обговорення) 0 – 10 (оцінювання доповіді з презентацією)	0 – 14
Тема 4. Максималізм.	0 – 4 (опитування та обговорення) 0 – 10 (оцінювання доповіді з презентацією)	0 – 14
Тема 5. Стріт-арт.	0 – 4 (опитування та обговорення) 0 – 10 (оцінювання доповіді з презентацією)	0 – 14
Змістовий модуль 2. Письмова практика за професійним спрямуванням		
Тема 6. Складання двох анотацій до статей з мистецтва.	0 – 5 (2*5)	0 – 10
Тема 7. Написання тез за фахом.	0 – 20 (тези)	0 – 20
Загалом сума балів	0 – 100	0 – 100

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Зараховано	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, робить самостійні висновки. Здобувач вміє самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
		Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, застосовує	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань,

Зараховано	85 – 89 B	знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 C	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
Зараховано	70 – 74 D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

11. Питання для поточного контролю
очна / заочна форми навчання

1. Generative art. Genetic art.	21. New Media art.
2. BioArt as an art practice.	22. John Whitney.
3. Eduardo Kac.	23. Hyperrealism.
4. Marc Stelarc, a performance artist.	24. Emanuele Dascanio.
5. Virtual art.	25. Augustin Reche-Mora
6. Neo-expressionism.	26. Jacques Bodin.
7. Giovanni Nakpil.	27. Duane Hanson.
8. Jean-Michel Basquiat.	28. Gottfried Helnwein.
9. Georg Baselitz.	29. Solar artwork.
10. David Salle.	30. Nikola Bašić.
11. Julian Schnabel.	31. Alexandre Dang.
12. The philosophy of maximalism.	32. Ignacio Zamora Sanz.
13. Natasha Vita-More.	33. Brian Borrello.
14. Daryush Shokof.	34. Solar art.
15. Julie Verhoeven.	35. Antonio Castronovo.
16. Ecoart. Environmental art.	36. Sarah Holl.
17. Land art.	37. Street art.
18. Richard Julian Long.	38. Banksy.
19. Computer art.	39. Murals.
20. Cyberarts.	40. Posters.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі
очна / заочна форми навчання

Поточний контроль							Сума балів
Змістовий модуль № 1.					Змістовий модуль № 2.		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
14	14	14	14	14	10	20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D	задовільно	
60 – 69	E		

35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Одеса: ОНУ, 2023. 12 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням».

14. Рекомендована література **Основна**

1. Art That Changed the World: Transformative Art Movements and the Paintings That Inspired Them / Editors Marek Walisiewicz, Richard Gilbert, Neil Lockley; Chief consultant Ian Chilvers. DK: London, New York, Melbourne, 2013. 400 p.
2. Gateways to art. Understanding the visual arts. Thames and Huidson, 2015. 721 p.

Додаткова

1. Art: The Definitive Visual History. Dorling Kindersley. 2023. 612 p.
2. Wood C. Ch. A History of Art History 2019. 472 p.
3. The Story of Art. Phaidon 2023. 1064 p.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. www.courses.theguardian.com
2. www.bbc.co.uk/learningenglish